

העלון לאברכי כולל בני הישיבות ולכל לומדי התורה האיחוד בהידוד

המאחד בקרבו חיידים ותשובות בהלכה ובאגדה

לע"ר ר' שמעון יהודה בן הגה"צ ר' אברהם יעקב (וידרל) עפשטיין זצוקלה"ה

חול' חודש אדר', א' אדר, שנת ה'תשס"ב 7:02

נפלאות מתורתך

"וכי יפה איש את עבדו או את אמתו בשבט ומת תחת ידו נקם ינקם. אף אם יום או יומים יעמד לא יקם כי כספו הוא". שמות כ"א, כ"ב-כ"א.

בפרשתנו נאמר דין מכה איש מישראל, באי אשה או אשה, ובין קטן או קטנה, בין בן חורין ואפילו עבד כנעני (באופן שטבל לשים עבודתו וקבל על עצמו על מצוות אשה), וכן אם הכהו ואמרוהו למינה, גם אם עמד כמה ימים ואחר כך מת מחמת המכה, שכולם שווים בדיון, שאם אהרו ובעדים והתראה חייב מיתת' סייף, כדכתיב (שם ב'): "מכה איש ונת מות יומת", ואם היה זה בשוגג חייב גלות (שם י"ג), ואילו אם רק פצעו, צריך ליתן לו חמש דברים, נזק צער ויפוי שבת ובושט, כנדרש בפסוקים (י"ח-י"ט ו"ג-כ"ה).

אכן כאשר מדובר באדון המורה את עבדו, שם נתנה התורה הוראה שיעורים, כי אם העבד מת מיד בהכאתו זו, שהיתה בעדים והתראה, דינו ככל רוצח אחר שחייב מיתה. אך אם העבד עמד יום או יומים, ודרשו חז"ל כי הוא שיעור זמן של 'מעט לעת', גם אם אחר כך מת מחמת המכה, האדון פטור, והתורה מוסיפה וכתבת טעם הדבר, 'כי כספו הוא'.

וראוי להבין טעם חילוקים אלו במיתת עבד כנעני, כי אם עבד כנעני נחשב בישראל לענין ההורגו, מדוע שונה דין אדונו, ואם נאמר כי המציאות שהעבד נחשב ככספו של האדון מתירה את דמו ולכן אינו נהרג עליו כשעמד יום או יומים, מדוע כשנהרג באותו יום אין זה סיבה מפתחת להתיר את דמו, והאדון נהרג עליו.

בעיקר החילוק בין דין האדון לכפי עבדו ודין אחרים לכפי, כתבו הראשונים בפסוקים אלו, והוא משום ההיתר של האדון להכות בו כדי שיעשה מלאכתו כדת, וכפי שכתב האב"ט: "וינקה אותה הבית היא (בפ"ח) בשבט (-באותו שבט מיוחד), שהיה מנהוג להכותם בו". וכע"ז בחזקוני: "בשבט. דבר שבני אדם רגילים להכות בו את העבד להוכיחו, לכך הבית פתוחה... כי כספו הוא. ובידו להכותו אך דרך תוכחה". וכע"ז ברשב"ם: "כי כספו הוא. דינו להכותו דרך תוכחה". ובתוספת דברים כתב הרמב"ן שם: "ואמר בשבט, בדיעה (-השבט המיוחד), כי דרך משל ואדון להיות בידו שבט, והזהיר כי אף על פי שהוא שבט מוסר ואינו מקל ד, ישמר ממנו ולא יכה בו אפילו העבד הכנעני מכת בלתי סרה...". ובדומה כתב הספרות: "כי כספו הוא. ועליו ליסרו, ופעמים ימרה העבד עד שייצוקו הרב להכותו מכה רבה, כאמרו (משלי י"ז י"א), אף מרי יבקש רגי'.

ועל פי יסוד זה, שהתירה התורה לאדון להכות את עבדו כדי לייסרו, הוסיפו הראשונים וביארו את דין 'יום או יומים', שצמצם הדבר שהעבד לא מת מיד בשעת המכה, היא ההוכחה כי היתה זו מכת ייסור ולא מכת מיתה, אך כאשר העבד 'מת תחת ידו', מורה כי לא היתה כאן מכת ייסור אלא מכת מיתה, ולכן מתחייב בנפשו, וכפי שכתב רבינו בחי"ן: "...אף אם יום או יומים יעמד, כי הריכח סופו על תחלתו שלא היתה כוונתו להמית, לא יקם כי כספו הוא, ואין אדם מתחייב להפסיד ממונו ולהמית עבדו שהוא קנין כספו". וכע"ז כתב רבי יוסף בכור שור (ובקיצור יתן בחזקוני שם): "כי מן הדין אדם רשאי לייסור את עבדו ולדרותו, והממיתו ונתת ידו שוכחו שם ד, שמת, ואין זה רידי, אלא ממת בידים. אבל אם יעמוד יום או יומים, לא ינקם, שזוהו דין רידי". וכע"ז כתב הרמב"ם: "זה טעם תחת ידו, שהיה מכה אותו מכה רבה עד שמת, ולא הוצרך לפרש משפטו, אבל אמר שלא יפטר בעבור שהוא כספו, רק יקם ינקם נקמת כל מכה איש ונת, שאמר בו, מות יומת". ולכאורה זה גם כונת דברי האב"ט שכתב: "והנה האדון רוצה לייסרו... והשם ציור כאשר ייסר האדון את עבדו שלא ייסרו מוסר אכזרי, כי בראותו שנפשו יוצאה תחת השבט יניחו, ואם לא יניחו ינהגו בעבורו, כי רחמי השם על כל מעשיו...".

ובנותן טעם להוסיף בזה את רעיונו של הג"צ"ב בחיבורו העמק דבר, הכותב: "שאם הכהו בשבט ומת, איז לבד עונש רציחה שחייב מיתה קבלת חז"ל, יש ע"ז עון אכזריות נוראה הרבה יותר מאלו הרגו בסייף וכדומה, דבשבת הוציא נפשו ביסורים כמה שעות, על כן נקום ינקם מן השמים... ותרגם אונקלוס בשבט, בשולטון, היינו שבט מושל. הסביר התרגום ג"כ אמאי כתיב בעבד נקימה יותר מההורג את חבירו, משום הדמיון בחיור הוא מחמת שהוא כועס עליו על איה דבר, אבל ההורג את עבדו הוא בכח ממשלה ולא כמעט, וא"כ הוא אכזריות, וינקם".

לאחר האמור, כתבו הראשונים, כי כל מה שפטר התורה את האדון במיתת העבד לאחר יום או יומים, אינו אלא כאשר כונת האדון היתה להכותו כדי לייסרו, וכפי שהתורה התירה לו, במיתתו בהורגו, שאין לו היתר לזה, שוב מחייב מיתה גם אם מת לאחר ימים רבים, וכפי שכתב החזקוני (וכע"ז ממש ברשב"ם): "אבל אם הכהו בחרב, או על עמד יום או יומים, האדון חייב מיתה שאין זה תוכחה אלא דרך רציחה...". וכך פסק הרמב"ם (להלכות רוצח פ"ב י"ג), הלכה למעשה: "וראה לי, שהמכה את עבדו בסכין וסוף או באבן ואגרוף וכיוצא בהן, ואמרוהו למינה ומת, אינו בדיון יום או יומים, אלא אפילו מת לאחר שנה נהרג עליו, לכך נאמר בשבט, שלא נתנה לו תורה רשות להכותו אלא בשבט ומקל ורצועה וכיוצא בהן, לא הכיית רציחה".

וחילוק זה בין ארבעת הנזכרים בראשונה, סכין, סייף, אבן ואגרוף, לבין השלושה הנזכרים באחרונה, שבט מקל ורצועה, שהארבעה הראשונים המה כלי מיתה, סכין וסייף כפשוטו, ואבן ואגרוף המה הדוגמאות שהתורה מזכירה (שמות כ"א י"ח): "והכה איש את רעהו באבן או באגרוף... ואמרו במכילתא (הובא גם בילקוט בפרשתנו רמז שיל"א): "מגיד שאבן ואגרוף סימני מיתה הן". ואילו השלושה האחרונים המה כלי הכאה וייסור, הגם שיש בהם להמית, כי בלאו הכי, גם אם מת על ידם, אף בישראל אחר אינו נהרג.

וראה עוד באשר החיים ע"ה"ת המבאר בדרך אחרת את דומה: "ולי נראה שאמורו ביישמים, לומר שאם מעשיו מוכיחים כי ליסרו בשבט מוסר, הוא שנתן ה' זכות יום או יום אחד, וכי אם עמד יום או יומים, שנתן לו כגון שתוחב לו סכין בבטנו ובסימניו שם מגיד שאינו מייסרו אלא ממיתו, ומת אפילו אחר שנה, חייב עליו".

והעמק דבר הוסיף בזה בדברים בביאור הפסוק 'כי כספו הוא', וכיון שיש לאדון זכות להכותו: "אי אפשר לתת גבול לדבר, רק שיהיה ימות תחת ידו, והיינו שמותו לאדון להכות את עבדו, אבל התורה מגבילה אותו בהוראת בלתי ימות תחת ידו, כי אם כן, יתחייב בנפשו.

והריב"ז מבוארם: יפה דברתי קפד החינוך, בשרש מצוה זו של 'יום או יומים' (מצוה ז'): "מי שירצה לעשות זו, שהיה האל לנקום מתוך אמתו הקדושה רוע הלב והאכזריות הגדולה, ועל כן צוותה אל מי שיעבד עליו כעס גדול כל כך שיכה תחת מות עבדו שיהיה ליתן לו מושע, שימות העושה זה, ולא על פי שהעבד קנין כספו ואיבד את ממונו במותו, אף על פי כן יהרג, לאחר שהעבד כעס על נפש כל כך, דין ראוי וכשר הוא, משפטי' האמת צדקו יחדיו".

ובעיקר הדבר מדוע כאשר העבד מת תחת יד האדון כתבה התורה את מיתתו ל'נקם ינקם', אשר אמנם משמעותה היא מיתה, שכל יעבד בית דין אינו כעין נקימה ברוצח, אך עדיין נכרמה בה לדרשת המכילתא שהיא סייף, ומדוע לא כתבו להדיא בכשרי רוצחים 'מות יומת', ביאור הראשונים בצרכי פנים, הרמב"ם לומד כי התורה באה ללמד שבאופן זה נחשב הדבר כהריגת אדם מישראל: "אבל אמר שלא יפטר בעבור שהוא כספו, רק ינקם ינקם נקמת כל מכה איש ומת, שאמר בו מות יומת". ורבינו בחי"ן הביא מדברי רבינו חננאל, הכותב: "מה שהוציא בלשון נקימה, לפי שהאדון נתחייב להמיתו כשמת תחת ידו, ובה לו בדרך רמיזה כהנאל הרוצח הנקם באויבו אבל לא שיימיתו, וכיון שהיתה כוונתו להמית, לכך הוציא הכתוב מיתת האדון בלשון נקימה, לומר אף האדון ינקם".

אכן לפי האמור, כאשר העבד עמד יום או יומים, שאין דין האדון במיתה, היה לתורה לכאורה לכתוב 'לא ינקם', שאסור לנקום את מיתת העבד בהריגת האדון, ואילו בפועל התורה כותבת 'לא יקם', שהוא מלשון עמידה.

לקוראינו הרבים בכל מקומות מושבותיהם שיחי' זמנו ובחסד ר' הלוינו יצא אור זה השנה התשע עשרה, ומעל לכל קוצי ארץ, הרבות קוראים מתענים עליו מדי שבת בשבתו! בכל שנה, לקראת ימי הפורים הבעל"ט, אנו זוכים להוציא גיליון במהדרה מיוחדת וכבונת מרובה, כאשר המדור המבוקש ביותר שבו, הוא עיון על המעלה מ מ א ה פ ר ט י ם שצויירו ע"פ דברי חז"ל והמפרשים, ועל המעיינים בו למצוא כל פרט ופרט מדוע צוייר כך ולא אחרת, ולהביא מקורות לדבר.

אלפי התגובות והתשובות המגיעים למערכת בכל שנה, מעידים על ההתלהבות המרובה והתועלת הגדולה של הציבור מגיליון זה, וזאת מלבד הביקוש הנובר לקבלת הגיליון המגיע מכל קוצי ארץ, כאשר אין ספק שהזכות הרבה של זיכוי הרבים העצום שיש בזה, הוא עד לאין שיעור!

זה למעלה מעשר שנים נענינו לבקשת רבים והצויר הדפסת על דף כרומו צבעוני, בעשרות אלפי עותקים, להגדיל תורה ולהאדירה. ובתוכניתנו בעזה"ל לחזור על ההצלחה, ואף שנה זו להדפיס כן. בכדי שנוכל להוציא את תוכניתנו אל הפועל, המערכת פונה ל'בגורים בעם' לכא להחליף חושים לסייע בהפצת התורה, בהוצאת הרבות להדפסת הגיליון והפצתו בקרב הארץ, כאשר מפאת כמות ההדפסה המרובה והפצתו גם בחו"ל, עליו להדפיס את הגיליון סמוך לר"ח אדר הבעל"ט, וכבדי שנוכל להכניס את ההנצחה, רצוי להקדים את התרומות. המחיר להנצחה בגיליון: הנצחה בתיבה בכותרת הגיליון (עד 4 הנצחות): כל אחד עבור הדפסת והפצת 2500 גיליונות, 1500 שקל. הנצחה בתיבה קטנה בתחתית הגיליון (עד 8 הנצחות): כל אחד עבור הדפסת והפצת 1000 גיליונות, 600 שקל. וכמובן כל תרומה תתקבל בברכה.

ניתן לפנות למזכירות בעניני הנצחה במייל: ichudbchidud@gmail.com ובטלפון, בא"י: 052-7126115, ובחול: 1-732-5973555 וכן במערכת 'נדרים פלוס', קופה מס' 4141, בקטגוריה של 'גיליון האיחוד בחידוד'.

פרשת משפטים תשפ"ה

גיליון (תשל"ח) שנה ל"ט

כתב חידה

הטוב והישר בעיני ה' יותר מאבי עשיתי, ובמיוחד כיבדתיו כאשר גדולתו קיבלתי.

צדיק ואף עניו מופלג אלוהית יכלתי, ולפטור מהדין דורות יכלתי.

ערי ומגדלים רבים לבנות זכיתי, מלבד מה ששער בית ה' חידשתי.

מ י א נ י ?

רמז: דמות מבין ה'מלכים' או ה'נביאים'!

חילוק זה בין ארבעת הנזכרים בראשונה, סכין, סייף, אבן ואגרוף, לבין השלושה הנזכרים באחרונה, שבט מקל ורצועה, שהארבעה הראשונים המה כלי מיתה, סכין וסייף כפשוטו, ואבן ואגרוף המה הדוגמאות שהתורה מזכירה (שמות כ"א י"ח): "והכה איש את רעהו באבן או באגרוף... ואמרו במכילתא (הובא גם בילקוט בפרשתנו רמז שיל"א): "מגיד שאבן ואגרוף סימני מיתה הן". ואילו השלושה האחרונים המה כלי הכאה וייסור, הגם שיש בהם להמית, כי בלאו הכי, גם אם מת על ידם, אף בישראל אחר אינו נהרג.

מדר זה נתרם לע"נ איסר יעקב בן מנחם מנדל וחנה בנה בת שמי ז"ל

מענינא דסדרא

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ' ח').

היכן בפרשתנו, מצינו מעשה או הנהגה בענין שבת, או שניתן ללמוד על דבר מענייני השבת וכוחה והלכותיה, או על הדרכים והצורות הראויות אל הכנתה?

מדור זה נתרם לזכות חוה בת חיה שרה

המסר: שאינם מכחישים את המעשה, שנינו בסנהדרין פ"א ב' ובגמ' שם, כי נאמר ברוצח זה דין מיוחד, וכפי שכתב הרמב"ם (שם פ"ד ח"א): "...לכל אלו הרצחין, כונסין אותן לכיפה ומאכילין אותן לחם צר ומים לחץ עד שיצרו מיניהן, ואחר כך מאכילין אותן שעורים עד שכריסם נבקעת מכובד החוללי".

וכיפה זו, נתבאר בבבא בתרא שם: "ומאי כיפה, אמר רב יהודה, מלא קומתו (גובה - רש"י)". ומבאירי שם: "מקום צר שאין בו אלא מלא קומתו והוא צריך לעמוד שם מעומד...". וכע"ז כתב הרמב"ם בהלכות סנהדרין פ"ח ה"ז: "... והוא מקום צר כפי קומתו, ואינו יכול לשכב בו...".

כשנתבונן באופנים המביאים שאחד יקום על רעהו לרצחו נפש, דרך כלל הוא מתוך יכוח שהופך להיות מצה ומריבה, המתקיים ברשות הרבים ולעיני כל ישראל, ותוך כדי התלהטות הרוחות אחד קם על השני ומבקש לפגוע בו, באותה שעה מצויים שם עדים המתרים בו לכל ירהגו, ואם בסופו של דבר לא חש לדבריהם והרגו, העדים יכלו להעיד עליו וסופו שיומת בבית דין, ואין צריך להגיע לעונשו של הכנסתו לכיפה.

שונה הדבר מאדון המכה את עבדו, שהדבר מתרחש בביתו, והכהו בשבט, באותו מקל שבו מייסרו לעבודתו כל הימים, רק הפעם רוגו האדון גבר עליו והכה בו מכת אכזריות עד שמת תחת ידו, הרי מלבד מה שלא מצוי עדים, גם אם התברר כי היו עדים לביישו, אחד מחלון זה ואחד מחלון זה, הרי אין עדותו מצטרפת, וגם אם שני העדים זאת גם יחד, הסברה היא שכל היתה כאן התראה, ובמיוחד שאף העדים חשבו כי האדון מבקש לייסר את עבדו דרכו וכפי שהתורה התירה לו, ולא העלה בדיעת כי חמת האדון בורחת בו ועומד להרוג את עבדו, כדי שיתרו בו על כך, על כן נמצא כי על דרך הרוב לא יתחייב האדון במיתת ב"ד, ובאופנים אלו נתבאר כי דינו יהיה לעשות בו 'קמיה' על ידי הכנסתו לכיפה.

ומעתה, מבאר רבי שמחה הכהן מדינסק זצ"ל (משך חכמה ח"פ, וכפי שהטעים את דבריו ראש ישיבת אור' ארזיה' ורואלליק' וסבלייב' ורואל' רבי ארון רייך שליט"א, כפי שמסר לו רבינו השבועי, מבואר היטב מדוע נקטה התורה לשון 'ינקם ינקם' בייחוד למיתת האדון על הכאת עבדו למות, שכן בעיקר דינו של האדון על מעשהו החמור ממנה, ואין לאדון משפט מיתה או נקמה. וכתבה התורה בלשון זה של 'לא יקם', לרמוז ולהורות על דין כיפה שהוא מלא קומתו, שימנע ממנו ישיבה ושכיבה ורק יוכל לעמוד, וללמד כי באופן זה של יום או יומים, האדון פטור מכל נקימה, ואף אין בו דין כיפה, אלא ימשיך לחיות לאורך ימים ושנים.

כל החובות שמורות באיחוד בחידוד - תלמידי התורה - מודיעין עילית - ארץ ישראל

שימצא להם דירה מתאימה לרכישה. מקצועיותו של ויקטור המתווך היתה בניסיון להביא היטב את מכלול צרכי לקוחותיו, ואז לנסות להתאים להם דירה שתתאים לצרכיהם ובקשותיהם, שכן במיוחד בחיפה יש צורך בחכמה יתירה, שיש שכונות המאכלסות בעיקר בישיבתיים, אחרים בחשבים כמעוזי השמאל ומפלגת העבודה ואין בהם אפילו 'בית כנסת', ויש גם שכונות הנקראות 'דתיים', ואף איזורים בהם מתגוררים החרדים לדבר ה'.

במהלך פגישתם עם ויקטור, בה נודע לו כי רן הוא פרופסור בטכניון ואילו רעייתו היא מילדת ברמב"ם, ומחפשים המה אחר דירה הקרובה לשני המקומות הללו, הגם שמרוחקים המה זה מזה יותר משבע קילומטרים אוריים וכעשרים דקות נסיעה מהירה ברכב, לפתע עלה לו רעיון מיוחד על דירה גדולה ויפה ואף רחבת ידיים בפנינת הרחובות 'שפרה' ו'פועה', שמצד אחד המקום שקט ורגוע, ומצד שני הוא בצמוד לשדרה הגדולה העוברת בסמוך העולה מתחתית העיר ובמקומם ממשיכה לקוי רוחב של העיר, אשר מחלונות הדירה נשקף המראה הרהיב של הים, ועמו גם האויר הנעים העולה ממנו, וזאת מלבד מראה הירוק ומשובב לב של גן יפה ובעל צמחייה יפה ופורחת.

במקום שאשכנע אתכם במעלת הדירה, אמר ויקטור, פשוט אקח אתכם אל הדירה וכאשר תראוהו אין ספק שמיד תבחרו בה, מלבד עצם שם הרחוב המתאים עבורכם ביותר. תוך כדי נסיעתם את הדירה הראה להם ויקטור את המרחק הקצר שיש ממנה אל עבר תחנת האוטובוס המוביל הישר אל עבר בית החולים רמב"ם, מרחק נסיעה של כמה דקות בודדות. ואם רוצים, הציע ויקטור, אפשר לעשות 'ליכה' בכל בוקר במשך כמחצית השעה בדרך הלוך לעבודה שכולה ירידה, והראה בפניהם ששיל היוצא מפנינת הרחובות בסמוך ממש לבית המדובר, המוביל עד לרח' עבאס, ממנו ישנו ששיל נוסף קצר המוביל אל רחוב הגפן, וממולו ממש מתחיל רחוב מאיר רוטברג המהלך עד שדרות המגינים או המוביל דרך רחוב חיל הים, ישירות לבית החולים. או לחילופין להמשיך להלך את כל רחוב מאיר רוטברג עד לתחת הרכבת 'דגון' וממנה לנסוע תחנה אחת עד 'לתחנת בת גלים', הממוקמת בסמוך לבית החולים רמב"ם.

אכן לגבי ההגעה עד הטכניון של רון, אמר ויקטור, כי אין לו עצה ל'קיצור דרך', אולי, העלה את דמיונותיו ההזויים, אי פעם בעתיד יעשו איזה מנהרה מתחת הכרמל שתוביל מאזור זה אל עבר הטכניון. או שיתכן ומדעני הטכניון ימצאו איזה שהוא מערך של מטוסים קטנים שיעבירו ימצאו איזה ממקום למקום. אך כל עוד שהרעיונות הללו עדיין לא קיימים, הדרך היחידה בפניך היא לנסוע עם הרכב כרבע שעה ועד עשרים דקות, ושם בודאי תמצא חניה מסודרת, וכך תוכל לשוב לביתך.

כשעמדו רון ורעייתו מול חלון הדירה המוצעת והשקיפו על עבר הים, כמעט ונשתמם עתקה מהם. לפניהם נתגלה הים במלוא איוה הקפו והדרו, עם משב אוריי נעים העולה ממנו, ובו נראים גם אוניות משא ענקיות כשמעליהם מנופים הפורקים קונטיינרים את סחורתם ומעמיסים אותם על גבי משאיות הממתנינים שם בשורות ארוכות. וכאשר אך העתיקו את עיניהם מעט שמאלה, התגלה בפניהם שטחי גינות יפים המשתרעים על פני שטח ענק, החל מתחתית העיר ועד למעלה הכרמל.

מראות עיניהם השפיעו על רון ורעייתו שכבר היו משוחדים לטובת דירה זו, וכמעט שלא הביטו על שאר פרטי הדירה, ומיהרו לחתום על חוזה רכישה, וכעבור כמה חודשים עברו להתגורר בדירתם הנפלאה הזו שנאה עליה כפי שנבנתה בדיוק עבורם, ובכל עת מצוא, במיוחד כשהיה רון צריך להרגע מעט ולערוך חשבונות עמוקים, היה יושב מול החלון ופונה ומביט אל עבר הים האופקי או לגינות המיוחדות שבצד הבית, וכך מרגיש התרעננות והתחדשות.

שנים ארוכות וטובות עברו על רון ורננה בדירתם החדשה ובתפקידיהם המיוחדים בחיפה, בהם הצליחו למעלה מהמשוער, ומלבד רווחיהם הכספיים הרבים

סיפוק רב ואף תחושת שליחות, שמהווה שותפה לתחילתם של חיים חדשים בעולם, ובכל פעם מחדש התרגשה למשמע זעקותיו של העולל הרך ברגעיו הראשוניים בעולם, מתוך תקווה כי התינוקות שטופלו על ידה, הגם שהחלו את חייהם בבכי, יגדלו בבריאות ויהיה להם חיים שמחים ומאושרים.

ההצעה החדשה לעבודה שקיבל פרופסור רון מהנהלת הטכניון בחיפה, היתה מפתה ביותר, הן מתנאי השכר הגבוהים הרבה יותר, ובמיוחד מהמחקר שנתבקש לערוך בו, אשר בהצלחתו הצפויה עתיד להביא לו כבוד ופרסום עולמיים. התנאי להתמסרותו למחקר למשך שנות פעילותו לבל יעסוק בתחום נוסף, לא הטרידה אותו במיוחד, ועבורו הסכים להפסיק את התקשורתו העסקית בעבודתו הנוכחית באוניברסיטת תל אביב, ובתוכניתו היה לנסוע בכל בוקר מתל אביב לחיפה, ובסיום יום עבודתו ישוב לביתו.

המחקר שנוהל בידי פרופסור רון, התקדם רבות והצריך שעות עבודה לרוב, כך שהיה שב לביתו בשעת ערב מאוחרת ובבוקר השכם כבר הוצרך לצאת לדרוכו אל עבר עבודתו, באופן שהיו ימים בשבוע בהם כלל לא פגש את רעייתו בשעות אלו במשמרת עבודתה בבית החולים. הקושי הגדול היה, שבעקבות ריבוי שעות עבודתו התקשה לנהוג את כל הדרך הארוכה הלוך ושוב בכל יום, ועל כן העלה כי בלילות הללו בהם רעייתו עובדת במשמרת לילה, אין לו טעם בכל הנסיעה הארוכה עד לביתם, אלא ילון במלון חיפאי, וכך ירויח עוד כמה שעות עבודה שיעזרו לו להתקדם במחקרו המיוחד, וזאת מלבד התגמול הכספי הנוסף שקיבל עבור כל שעה ושעה שעסק במחקרו.

כשארכו הימים והמחקר הלך והתקדם ולהצלחתו היה צורך בעבודה רבה משך שעות ארוכות בכל יום, נוצר מצב בלתי תקין לבית, בו רון שב לביתו רק לשבתות ולחגים ולפעמים הצליח להגיע עוד פעם אחת באמצע השבוע, כאשר במהלך השבתות והחגים כמעט בכל פעם הוצרכה רננה להגיע לעבודתה שהתקיימה במשמרות הכוללת שבתות וחגים, שכן העבודה בבית החולים אינה יוצאת לחופשה או פגרה, אלא בכל עת נמשכת, כך שכל מציאות ביתם היה בדרך שאינה טובה עבורם, והם חשו כי משלמים הם מחיר יקר מידי עבור עבודותיהם המוצלחות והמכניסות.

אחד מידידיו של רון שהיה מדען לבעיותו, הציע בפניו רעיון מיוחד, שיעברו זמנית להתגורר בחיפה, כך שיחסוך את זמני הנסיעות היומיומיות, וכדי שרעייתו לא תצטרך להטלל לרכבים, ינסה למצוא עבורה עבודה כמילדת באחד מבתי החולים בחיפה. לה שביקש להטיב עם רון, צירף מחשבה למעשה ובידר בבתי החולים המקומיים היכן יש צורך במילדת באופן מידי ומה המה תנאי השכר, והעלה כי בדיוק בימים הללו בית החולים רמב"ם מחפש אחר הוספת מילדת מוסמכת ובכירה לצוות הרפואי, ואף משלם סכום נאה יותר מאשר בבית החולים איכילוב.

רון שמח עם התנונים שהביא רנו, ולאחר שהוסיף לברר ולאמת את הפרטים החשובים לו, הציע את הרעיון בפני רעייתו. בחסד ה' עליו הסכימה לרעיון, והוסיפה להציע כי בשלב זה לא ימכרו את דירתם בתל אביב וירכשו דירה בחיפה, אלא רק ישכרו בה דירה למשך השנה הקרובה, בה יעברו להתגורר ולעבוד בחיפה, ויראו אם אכן המקום מתאים להם, ואם לאו, בסיום השנה יוכלו לשוב לביתם ולעבודתם בתל אביב.

המעבר לחיפה הטיב לרון ולרעייתו שחזרו לחיים תיקונים בהם ביתם אינו משמש רק כ'פנימיה', אלא בני הזוג נפגשים בכל יום ואף סועדים יחד ומשוחחים ביניהם כדרך כל הארץ. גם החלפת מקום העבודה היה עבור הרעיה לטובה ולברכה, שנתנה לה התחדשות והתרעננות במקצועה המעניין בו בחוה, במיוחד שבעקבות כך התיידדה עם כמה מנשות הצוות המילדות בבית החולים, והוסיפה להכיר שיטות נוספות של פעולות שהונהגו במקום, והרגישה כי אכן זהו מקומה בו חפצה היא לעבוד במשך השנים הבאות.

כשהשנה עמדה להסתיים פנו רון ורננה לויקטור, מתווך דירות מקומי שיש לו שם טוב של מקצועי ומהיר,

הערכות שהתחייבו רגליו של אדם להביאו למקום בו עליו להמצא, וכמימרתו של רבי יוחנן (סוכה נ"ג א'): "רגלוהי דבר איניש אינון ערבין ביה, לאתר דמיתבעי תמו בובילין יתיה", עיקרם הוא בעבור גזר דינו, להביאו למקום בו נגזר עליו שימות, וכפי שפירש רש"י שם: "למקום שנגזר עליו למות בו... לשם רגליו מוליכות אותו", וכמעשהו של שלמה המלך עם שני סופריו 'אלהיךרף ואַחיה בני שישא' (מ"ד ג'), שביקש למלטם ממיתה ומסרם לשיים שיביאום למחוז לוז בו מלאך המות אינו שולט, ולבסוף פעולת השתדלותו זו היא שהביאתם למיתה, שכן נגזר עליהם למות במבואות העיר לוז, ומחמת הבאתם לשם על ידי שלמה המלך, התאפשרה מיתתם במקום.

אכן ערבות זו כוללת גם הבאת האדם לכל מיני מקומות בהם הוא נגזר עליו להיות, מכל מיני סיבות, פעמים גם כדי שלאחר ימים ושנים תבוא לו שם פרנסה וכלכלה, גאולה וישועה או רווח והצלה, רפואה ומזור, ויתכן גם כי במקומו הלזה אליו הובאה יזכה לפעולות גדולות ונצורות בללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים ולעסוק בחסדים ולזכות את הרבים, להשלים את תפקידו ולתקן את נשמתו, ואף להוסיף להתקרב לה' ותורתו, כל אחד כפי שגורה חכמתו יתברך, וכפי עמידתו בניסיונות וההזדמנויות שאינה ה' לידו.

בקהילת אנשי המדע של מדינת תל אביב, ובמיוחד בין הסגל של אוניברסיטת תל אביב, היה פרופסור רון דמות מפתח, בכשרונותיו הרבוכים ובגאונותו המדהימה, יחד עם תכונתו המיוחדת ביכלתו לנהל יחסים אישיים מוצלחים עם חבר מרעי, הוביל פרויקטים רבים בהצלחה מסחררת, וכמוכב שהכנסותיו היו בהתאם למעמדו ותפקידו, עממה רכש לעצמה בית נאה בצפון העיר, עם רכב חדש לו ולרעייתו, ועוד כהנה פינוקים לרוב, שהצד השווה בכולם הוא הברק והזוהר הנראים לחוק ומעוררים את קנאת האחרים, אך בפועל אין בהם שמץ של הנאה ושמחה, רק כאב לב ודכאון וחוסר טעם בחיים, אשר גם משאיות מלאות במשקאות ממוקרות לא יוכלו לתת בו אפילו טיפת טעם.

שכרו הרב הספיק לכלכלת ביתו וכל משפחתו שכללה זוג ילדים וגם זוג כלבים, גם אילו ורעייתו רננה היתה משמשת כעקרת בית, אך מלבד מה שלא היה לה לעשות בביתה הגדול שכולו הופעל על ידי עוזרות וסייעות למיניהם, לעיות המחשבתי אשר לחשכו התהלכו, נדמה היה בעיניהם תפקיד זה כמיושן וחסר הילה, ואף בזיון רב להגותו בפייהם, ולכן במשך השנים עבדה הגברת בתחום המדעי, בו הוסיפה להרויח סכום נאה מידי חודש בחדשו, אלא שחשה בו שחיקה מרובה וחוסר מיצוי שגרם לתחושה דכאונית מייאשת, ולכן חיפשה אחר אפיק אחר וחדש, בו תוכל להביא את עצמה לידי סיפוק והנאה.

היות והמעוות לא היו הסיבות לבקשת העבודה, לכן לא חששה לבדוק כל מיני רעיונות לעבודה חלופית, חלקם הזויים ביותר, אשר גם אין בהם כמעט הכנסות, רק הוצאות שונות. לבסוף אינה ה' לידיה מחשבה טובה, כי תבצע 'החלפת מקצוע' ואלתלמ את תחום המיילדות, בו חשבה שתמצא לנפשה נחת, והמאורעות המשמחות הקיימות בתמידות בתחום עיסוק זה, בוודאי יביאו לה רוב הנאה וסיפוק ומטרה לחייה. בעלה רון שמח על רעייתה הטובה הלזה, ושכנעה כי אכן מצאה את אשר איוותה וביקשה, ובקשריו הטובים סידר לה במהרה מקום לימודים מתאים ומכבד.

ככל שארכו הימים בלימוד המקצוע, גילתה רננה כי אכן לבה נמשך אחרי תחום זה ובו מרגישה שמחה וסיפוק, ועל כן, למרות הלימודים הקשים והארוכים, ואף הידיעה כי בסיומם תצטרך לשנות את כל סדרי יומה בעבודה במשמרות הכוללת גם בלילות ובשבתות וחגים, בכל זאת שמחה בהתקדמותם וחשה כי מצאה את העבודה המתאימה לה ביותר, והמתנה בדריכות ליום בו תסיים את הלימודים ותוכל לשמש בפועל כמיילדת.

בשנותיה הראשונות כמיילדת, עבדה רננה בבית החולים איכילוב בתל אביב, בו צעדה את צעדיה הראשונים בתחום והמשיכה להתמקצע בו עד שהיתה למילדת מומחית ובכירה. ואכן ראתה בעבודתה זו

המשך מעמוד הקודם

מעבודות שניהם, שמרוב עומס העבודות כמעט ולא הסיפקו לבזבז מהם דבר, עוד הוסיפו להשקיע את כספם ברכישת דירות ברחבי העיר אשר נמכרו באותה עת במחיר מוזל, ובתוספת לקיחת משכנתא המשולמת בידי השוכרים, כך שממונם ועשירותם הלך וגדל, עד כי גדל מאוד.

במשך הזמן שחלף הוסיפו רון ורננה להשתקע בעיר, וככל שעברו הימים אט אט ניטשטש ונחלש זכרונה של תל אביב על כל מקומותיה, וכבר לא חשו בחסרונה ואורחות תושביה, אלא הרגישו 'כחיפאים' ותיקים, אשר מבחינה מסוימת הריחוק מהמרכז משרה רוגע מסוים המאפשר לפתוח מקום נוסף בלב להרגיש את השני ולראות בסבלו, ובעקבות כך התעוררה רננה לעזור ולסייע יותר ליולדות, להוסיף לשים לב לצרכיהם ולבקשותיהם בכל מה שניתן ושייך במסגרת עבודתה, לעשותה עם שימת לב ידיוותית לכל אחת. **באותם** ימים מבחינה רננה, כי הטובה והברכה הכלכלית הסובבת אותם זה שנים רבות, יחד עם העיסוק המתמיד בעבודתם אותה אהבו ואליה נקשרו, לא הביאה אותם לידי אושר ושמחה, אלא בדיוק להיפך, ככל שארכו הימים והתמידו בה, כך חשו יותר בחוסר סיפוק ועננה של עצבות חפפה עליהם. אך כאשר החלה להרגיש את האחרים ולנסות לעזור ולסייע להם, יחד עם זאת נכנסו קבריה תחושות טובות ונעלות של סיפוק מהעזרה והדברים הטובים שעשתה והחסדים שגמלה עם היולדות.

כשמוע רון מרעייתו את מסקנותיה, ראה בזה סתירה מוחלטת לכל הנהגותיו עד העת הזו, שבכל ימיו ושנותיו חשב כי ריבוי הממון והרכוש הם אלו המביאים לאדם את אושרו, והסיק כי ככל שיעשיר יותר, וירבה לפנק את עצמו בכל מיני תענוגות, כך גם יגדל אושרו, אך למרות עשירותו ופניקויו הרבים, למינת ליבו לא הצליח למצוא קשר ושייכות בין הדברים, ויתכן גם להיפך, שכלל שהעשיר יותר והיה לו כבוד ושררה בעבודתו, הפסיק להנות מדברים שבעבר גרמו לו הנאה, וזאת מחמת רוב הטובה בה היה. כעת עם תגלית של רעייתו התברר לו כי כל ימיו השקיע באפיק ובמקום שאינם נכון, שאין קשר בין המעות הרבות שאסף וכינס לבין האושר שממנו הואלה.

מסקנת שניהם היתה כי לאחר שכבר יודעים את הדרך להגיע לאושר ולסיפוק, ינסו למצוא בו את השביל המתאים להם, וזאת על ידי הענקה ונתינה לאחר. בתחילה חשבו אולי לאמץ כמה כלבים עזובים או חתולים נטושים, שבכך תהיה להם תחושה טובה של עשייה למען האנושות והעולם, אך בחסד ה' עליהם, השכילו להבין כי הגם שיתכן ופעמים יש בכך מניעת צער בעלי חיים, הטוב יותר הוא לעזור ולסייע לבני אדם, ופעולות אלו יוסיפו לגרום להם תחושות של אור ושמחה ואף סיפוק ואושר שכה חסרים להם.

ההחלטה על תוספת עזרה לבני אדם, ובעיקר לישמעאליים המצויים באיזורם, שלעיוות דעתם חשבו כי המה מסכנים הצריכים יותר עזרה וסיוע ויחס אוהד, נבעה בעיקר מכלל ההבליים שניקו מהתשקורת המקומית המיסודים בקביעות את שידוריהם ודיבוריהם סביב שיבוש וסילוק זה, המעדיפים לכל דבר וענין את הישמעאליים על פני אחיהם היהודים, הגם שהראשונים מנצלים את טובותיהם כנגדם לפגוע ולהזיק ואף להרוג בפיגועים שונים אשר לצערנו המה חלק מהמאורעות המתרחשים בתודירות רבה, ובכל זאת, דברי הבל הולל שנשטפים בו השכם והערב להם יום ואף פעמים רבות במהלכו, סופם שונכסו להם למעמקי ליבם ומוחם וגרמו למסקנות עלובות אלו.

עליבות חיהם באותה עת, בה עדיין לא ידעו מאומה ממשמעות יהדותם, מנעה מהם להבין את ההבדל העצום שיש בין יהודי לגוי, שגדול הוא מהחילוק וההבדל בין אור לחושך, שכן כל יהודי הוא בן אהוב של הקב"ה, ומעמדו המיוחד מזרע קודש בני אברהם יצחק

ויעקב, הגורמים את אהבת ה' אליו והשגחתו הפרטית על כל אחד ואחד, וזאת מלבד יצירתו לעשות את מצוות ה' ולזכות לחיי נצח בעולם הבא ופירותיהם אוכל בעולם הזה בחיים טובים ומאושרים חסרי דאגות, וגם יכול הוא לפנות אל ה' בתפילה ובתחינה בכל עת ושעה.

היה זה ביום שישי ט"ז מרחשון תשס"ב, בו התעוררו כל בית ישראל עם הבשורה העצומה שנשבה ארון האלקים, ורבינו ראש הישיבה הקשיש, רבי אלעזר מנחם מן שך זצוק"ל, עלה בסערה השמימיה, ובעקבות כך הזדרזו כולם מיד לצאת לדרך לבני ברק לזכות להשתתף באשכבתיה דרבי'. בין הנוסעים היה גם ר' יוסף, שיצא עם בניו הגדולים לנסיעה הארוכה מחיפה ועד לבני ברק, במטרה לזכות להיות בין אלו שיזכו להשתתף בליה הגדולה לכבוד התורה ועמלה.

כאשר ר' יוסף עם בניו היו בנסיעתם חזרה מהלוויה ולא ידעו מאומה מהמתרחש בביתם, כך שאפילו נמנעו מאמירת תהלים לעזרה ולהצלה. באותה עת לפתע חשה רעייתו שלא בטוב והזיקה אמבולנס ופונתה על ידו במהרה לבית החולים רמב"ם. הגעתה לבית החולים זמן מה לאחר השעה שתיים בצהריים, אשר היא השעה הסמוכה להחלפת המשמרות בבתי חולים הנערכת סביב השעה שלוש, גרמה לכך שעד שדבר קבלתה לחדר הלידה סודר, היו הצוות הרפואי עסוקים בהחלפת משמרות, ויחד עם זאת באותה עת היו בבית החולים כמה מקרי חירום שהצריכו את אזעקת הרופאים, כך שבחדר הלידה בה היתה הגברת, כמעט ולא היה צוות רפואי.

התינוק שנולד בסנייעתא דשמיא, היה במצוקה נשימתית קשה, והמיילדת המטפלת זעקה לעזרה לקרוא לצוות רפואי, אלא שלא היה במקום אפילו רופא אחד פנוי שיכל להגיע ולעזור ולנסות להציל את התינוק. גם שאר הצוות הרפואי היה עסוק בדבריו, והמיילדת רננה כבר לבשה את בגדיה במטרה לצאת לביתה ואף החתימה את 'כרטיס העבודה' במחמת'ת, אותו מתקן שהיה בשימוש בימים ההלל, כאשר מלבד מה שהיתה מותשת מיום העבודה שעבר עליה, היה לה תוכנית שלמה מסודרת וברורה מה לעשות בשעות הקרובות, ועל כן מבחינתה לא שמעה את הזעקות הללו לעזרה, שאינם מופנות אליה, כי אם לצוות הרפואי הנמצא עדיין במקום העבודה.

גזר דינו של התינוק כמעט נחרץ למיתה, אלא שבאותה עת עורר ה' את הרגש הפנימי של המיילדת רננה כי עליה להשמע לקול הקריאה לעזרה ולהמה לרגיע, הגם שבכניסתה החוזרת למחלקה והתחלה הטיפול במקרה כזה, לא יתאפשר לה לעוזבו באמצע עד להשלמת הטיפול, ובו מותרת ביודעין על כל התוכניות לשעות הבאות, ואף לא תקבל עליהם שכר שכבר החתימה את הכרטיס בחותמת של סיום העבודה היומית.

בכל זאת ברגע נכון של החלטה טובה של המיילדת הבכירה והמנוסה, סובבה את צעדיה ופנתה בריצה אל מקום הזעקה והחלה בפעולות הצלה של התינוק, אשר אכן נמשכו זמן רב, ובהמשכו כבר הגיעו צוות הרופאים המומחה למצבים אלו, ורק לאחר כשעתיים של עבודה מאומצת הצלתו, שכללו גם את הרגעת האם היולדת שכבר חששה מהגרוע מכל, יצא התינוק מכלל סכנה, והתאפשר לה לצאת מהמחלקה ומבית החולים אל עבר ביתה, לנסות לראות מה עדיין ניתן לעשות מכל התוכניות הרבות שהיו לאותו יום.

אם בתחילה חשבה המיילדת שתרגיש רע עם זה שכל תוכניתיה השתבשו, כעבור זמן מה חשה בתחושה פנימית טובה ונפלאה השווה אליה מונים יותר מכל הנאה שהיתה לה אי פעם. היא ידעה היטב כי כל המשך חייו של התינוק הליזה הוא בזכותה, ובשונה מפעולות דומות שעשתה בעבר, הפעם זה היה ללא כל מחשבה של תועלת, גם לא כלכלית של שכר עבודתה בזמן הזה, אלא רק בשביל לעזור ולהציל.

היולדת שידעה על פעולת ההצלה של המיילדת, חשבה אחר אופן מתאים להודות לה מקרב לב, ועל כן ביקשה מבעלה כי ירכוש עבורה מתנה יפה ומויוחדת, וצירפה לו מכתב מכובד, וביום שחרורה מבית החולים ירדה אל חדר הלידה במטרה לפגוש בה, להראות את התינוק שניצל בזכותה, ואף להעניק לה את מתנתה. המיילדת התרגשה מאוד לראות שוב את התינוק, וקיבלה בברכה את המתנה, כשהוסיפה לומר כי את המתנה האמיתית קיבלה באותו הרגע, בתחושה הנפלאה שהיתה לה להיות שותפה בהצלת התינוק.

הכימיה שהתעוררה בין היולדת למיילדת, הביא לכך שהוסיפו לשמור על קשר, והמיילדת אף הגיעה להשתתף בהכנסתו בביתו של אברהם אבינו ע"ה, בו נקרא שמו בישראל, 'אלעזר מנחם מן'. בתקופה שלאחר מכן המשיכו השתיים בקשר, שעם הזמן הפך להיות יותר רחוקי, בו היולדת החלה לקרבה לתורה ושמירת המצוות, ובעקבות כך גם נוצר קשר בין הרב יוסף לרון, שהחלו ללמוד יחד פעמיים בשבוע, ובמשך הזמן חזרו בתשובה שלימה והחלו לשמור תורה ומצוות.

לימים התעורר רון לחשוב כי מאחר ואיבד כחמישים משנות חייו בהבל וריק, בהם כמעט ולא קיים שום מצוה, על כן מחפש הוא אחר רעיון אילו מצוות יוכל לקיים שעל ידם יזכה להרבות במצוות. הרב יוסף הפנה את תשומת ליבו למשנה והברייתא אותה אומר כל יהודי שבוקר מיד לאחר 'ברכת התורה', בה נזכרים מצוות שונות ששכרם רב ועצום, והיא מסתיימת בדיעה הברורה כי הדרך הטובה ביותר להרבות במצוות, היא על ידי עסק התורה, 'ותלמוד תורה כנגד כולם'.

קביעות העיתים של רון בעסק התורה, היתה ברצינות רבה ונמשכה שנים רבות, במהלכם התינוק הלך וגדל ואף נכנס לעול תורה ומצוות, אך עדיין חיפש הזדמנות מיוחדת להרבות בעשיית מצוות, ובאחד הימים בהם הלך לאחר מצדיקי העיר וביקש ממנו אם יוכל להציע לו הזדמנות כזו, שאלו הצדיק למקום מגוריו, ורון השיבו כי הוא ברחוב המתאים לתפקיד רעייתו, בפנית הרחובות שפרה ופופעה, המיילדות המסורות שהיו לישראל במצרים, ומחלון ביתו צופה הוא אל עבר הים להתחזק באמונה תמימה, ואף יכול לראות את הגנים היפים הקיימים בעיר, אשר גם הם מוסיפים לאמונתו בה' המצמיח את כל הפרחים והאילנות היפים. כשמוע הרב על מקום מגוריו, השיבו, כי אם חפץ הוא לזכות בהזדמנות כזו, עליו לעבור דירה, ומעשה זה של מעבר דירה, במיוחד שהוא קשה מאוד, יחשב עבורו כפי שקיים את כל מצוות התורה.

רון התפלא למשמע התשובה המפתיעה, אך כפי שבמשך השנים האחרונות מאז ששב בתשובה התאמן רבות בדבר הציות המלא לדעת התורה, לכך כעת בשעת נסיון זכה לעמוד בו ולקבל את הדברים בליבו וחשב כיצד יאמר זאת לרעייתו, ועל כן שאל את הרב, כי היות והוא חפץ ליישב את דעת רעייתו בדבר, לכך שואל הוא, האם התשובה שנתן לו על מעבר הדירה יסודו מספר הקבלה ותורת הנסתר.

השיבו הרב הצדיק, כי מייעץ הוא לו להוסיף להנהגותיו הטובות גם את קיום ההלכה כירא ה', ובכלל זאת דברי השולחן ערוך (אור"ח סי' רפ"ה ס"א וס"ב), שחייב כל אחד להשלים פרשיותיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום או פירוש רש"י, וירא שמים יוצא ידי שניהם, שלומד הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום ואחד פרש"י. וכאשר ישלים את הפרשה בשבוע זה, מלבד עצם מצוות תלמוד תורה ויתר מעלות לימוד זה המיוחד בה בפרשתנו שהיא מהפרשיות היסודיות של התורה בה נכללו מצוות רבות מאוד, יוכל גם למצוא את המקור הטהור לדבריו אודות המעלה הגדולה שתהיה לו אם יעבור מדירתו להתגורר במקום אחר.

מנין בפרשתנו עפרש"י ימצא רון את המקור לעצת הרב?

ניתן לקבל כל שבוע את העלון באימייל (ללא תשלום), גם את המהדורה המורחבת בתוספת הסיפור ושאלה בציוד **בגודל כפול**, על שני עמודים. המעוניינים לקבלו, ישלחו את שמם וכתובתם בכתב ברור, בתוספת מס' טלפון לבירורים, לפקס המערכת או למייל: ichudbchidud@gmail.com. יחידים ישלחו מספרות בליקוד שבינו ניסיון תשובות לשאלות המתפרסמות בעלון זה, או הערות הארות ותגובות, ניתן לשלוח בכתב ברור וקריא, בצירוף שם, כתובת וטלפון, לפקס' 9741115 - (08) (חול'ל בקדימות 8-2014 +972) (שעות 24) או למייל ichudbchidud@gmail.com

תשובה ל"סיפור ושאלה בציוד" מהגיליון הקודם
בתשובה לשאלה, מנין בפרשתנו עפרש"י לכל הרופא להנצל מטעותו הנסה, שתינוק שעדיין לא הגיע לחינוך, אינו מחוייב בכלום, ולכן אין כל סיבה לגרור על כשורת תוספת תזונה הניתנים לתינוקות. הרופא היה יכול להנצל מטעותו הנסה זו מדברי רש"י ב' ז', ו'הפ', ו'תאמר אחתו אל בת פרעה האלף וקראתי לך אשה מינקת מן העברית ותינק לך את הילד', ובירא רש"י, 'מן העברית. מלמד שהחזירנה על מצויות הרבה לינוק ולא ינוק, לפי שהיה עתיד לדבר עם השכינה'. מבואר בדברי רש"י, שהגם שתינוק פטור מכל המצוות, בכל זאת יש להשתדל לבני ענייני אכילה שהיוו שרשים, היות שלאכילתו יכולה להיות השפעה על המשך שיתנו כשיגדל, ובדואי במקום בו יזום את תולפיהם אחרים ועוד יותר כאשר מדובר בתוספת תזונה שאינם הכרחיים, שיש להורים לשמור על ילדיהם ותינוקיהם לבל יתגעלו במאכלות אסורות.